

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Tdo/81/2021
Identifikačné číslo spisu:	8114011629
Dátum vydania rozhodnutia:	07.12.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:8114011629.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedníčky JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obvinenému K. T. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona na neverejnom zasadnutí konanom 7. decembra 2021 v Bratislave o dovolaní obvineného K. T. proti rozsudku Okresného súdu Prešov z 30. októbra 2017, sp. zn. 41T/152/2014, v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove z 15. augusta 2018, sp. zn. 10To/5/2018, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. T. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom z 30. októbra 2017, sp. zn. 41T/152/2014, uznal obvineného K. T. vinným z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

v období od mesiaca február 2010 do mesiaca október 2010 v Prešove a inde ako zamestnanec spol. R., s. r. o. Prešov predkladal konateľovi tejto spoločnosti I. D., nar. XX. V. XXXX, na odsúhlasenie a následnú úhradu cien za tovar, uvedený vo faktúrach vystavených obchodnou spoločnosťou Y. Y. W. P. W. Ltd. so sídlom v Č. L. O. dňa 26. apríla 2010 na sumu 36.997,44 USD, dňa 26. júna 2010 na sumu 38.621,05 USD, dňa 27. mája 2010 na sumu 2.800,80 USD, dňa 30. júla 2010 na sumu 7.350 EUR, dňa 20. októbra 2010 na sumu 31.080 USD, dňa 28. októbra 2010 na sumu 29.800 USD, pričom tieto sumy zahrňovali nielen cenu dodávaného tovaru ale aj sumu v celkovej výške 19.743,95 USD, t. j. sumy tzv. provízie, ktorá predstavovala rozdiel medzi skutočnou kúpnu cenou tovaru a obvineným neoprávnene nevýšnou cenou tovaru, ktorý nakupovala spol. R., s. r. o. od spol. Y. Y. W. P. IMP&R. Ltd., pričom od tejto čínskej obchodnej spoločnosti mu bola na jeho účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX vedený v Tatrabanke, a. s. prevedená celková suma 15.173,97 EUR čím spôsobil spol. R., s. r. o. so sídlom v G.Š., ul. E. č. XX, IČO: XXXXXXXXXXX škodu vo výške 19.743,95 USD (15.089 EUR).

Za to mu okresný súd uložil podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona, za použitia § 38 ods. 2, ods. 3

Trestného zákona pri prevahe poľahčujúcich okolností podľa § 36 písm. j) Trestného zákona a nezistenia priťažujúcich okolností podľa § 37 Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanástich) mesiacov, ktorého výkon podľa § 49 ods. 1 písm. a) a § 50 ods. 1 Trestného zákona mu podmiennečne odložil na skúšobnú dobu v trvaní 1 (jeden) rok. Súčasne podľa § 287 Trestného poriadku je obvinený povinný uhradiť poškodenej spoločnosti R., s. r. o. škodu vo výške 15.089 EUR. Rovnako okresný súd podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku odkázal poškodenú spoločnosť R., s. r. o. so zvyškom svojho nároku na náhradu škody na civilný proces.

Obvinený napadol uvedený rozsudok okresného súdu odvolaním, ktoré Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením z 15. augusta 2018, sp. zn. 10To/5/2018, zamietol podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému doručené 31. augusta 2018 a jeho obhajcovi 30. augusta 2018, podal obvinený prostredníctvom obhajcu 13. augusta 2021 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) a § 374 ods. 3 Trestného poriadku.

V odôvodnení tohto mimoriadneho opravného prostriedku obvinený uviedol, že rozhodnutie okresného súdu ako aj krajského súdu je založené na dvoch nezákonných dôkazoch, t. j. na (1) komunikácii medzi užívateľom K.-T.D. a ostatnými užívateľmi v období mesiaca február 2010 až júna 2011 nájdenej v súboroch „msn_komunikácia.doc“ a „komunikácia MSN.txt“ a na (2) čestnom prehlásení slečny C. C. z 25. júna 2012.

Nezákonnosť prvého dôkazu je podľa obvineného založená na dvoch skutočnostiach, a to, že predmetná komunikácia bola znalcom v zmysle znaleckého posudku č. 34/2013 nájdenej v súboroch „msn_komunikácia.doc“ a „komunikácia MSN.txt“ (t. j. v editovateľných formátoch, ktoré mohol poškodený svojpomocne vytvoriť alebo aspoň upraviť), pričom nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že išlo o autentický export komunikácie z tejto aplikácie (určenej na komunikáciu), nakoľko išlo o súbor vytvorený a doložený poškodenou spoločnosťou (navyše bolo dátumom v súbore preukázané následné editovanie). Ďalšou skutočnosťou podľa obvineného je, že aj keby bola komunikácia autentickým dôkazom, je neprístupná z dôvodu jej povahy ako súkromnej korešpondencie zamestnanca prostredníctvom konta, ktoré obvinenému nebolo zriadené ani určené zamestnávateľom na účely plnenia pracovných povinností, nehovoriac o skutočnosti, že prístupové údaje do tejto komunikácie obvinený nikdy poškodenému neposkytol a nepovolil. Ďalej obvinený poukázal na závery znalca Ing. I. N. v znaleckom posudku č. 34/2013 z 30. októbra 2013, ako aj jeho výpovede na hlavnom pojednávaní 13. apríla 2016 a 21. septembra 2016, z ktorých podľa obvineného jednoznačne vyplýva, že dôkaz, ktorý súd vyhodnotil ako prístupný a vysoko relevantný, sa nie len že nachádzal v nezvyčajnom formáte, ktorého obsah podlieha úpravám tretích osôb, ale zároveň zdôraznil, že tento dôkaz neobnovoval, ale našiel priamo v inom operačnom systéme Linux. Obvinený poznamenal, že v doplnku č. 1 znaleckého posudku č. 34/2013 z 22. júna 2016 znalec z dôvodu preinštalovania systému Microsoft na systém Linux vyslovil, že nie možné identifikovať užívateľský účet vo Windows a že s týmto účtom nevie spojiť súbor, v ktorom má byť obsiahnutá história Messengera. Súbor mal byť nájdený v adresároch v o formáte XML, ktorý je podľa slov znalca možné otvoriť a editovať aj programom nachádzajúcim sa vo Windows (napr. Notepad, resp. iný textový editor). Súbor formátu XML si neuchováva históriu zmien, len sa mení dátum uloženia, ktorý sa dá tiež zmeniť. Pokračoval, že v práci u poškodenej spoločnosti mal každý zamestnanec komunikujúci s externým prostredím vlastný počítač, no niekedy nastala situácia, že obvinený použil počítač iného kolegu, či naopak. Do každého počítača sa dalo ľahko dostať, zamestnanci si poznali navzájom svoje heslá, pracovali tímovo. Z toho podľa obvineného vyplýva, že nemožno vylúčiť, že z počítača obvineného komunikovala aj tretia osoba (prístupové údaje mal napr. pán D., ktorý to potvrdil aj vo svojej svedeckej výpovedi z hlavného pojednávania 13. apríla 2016). Nakoľko mali k počítaču obvineného prístup aj iní zamestnanci spoločnosti a nakoľko v zmysle záverov znaleckého posudku nie je možné spojiť komunikáciu s užívateľským účtom vo Windows, nemožno podľa obvineného (okrem vytvorenia či zásahov do súboru msn_komunikácia.doc) vylúčiť ani to, že do komunikácie vstupovala tretia osoba ešte v čase existencie pracovného pomeru obvineného.

Obvinený zásadne nesúhlasí s argumentáciou krajského súdu a upozornil, že autenticita komunikácie nemôže vyplývať z iných dôkazov, pretože čestné vyhlásenie konateľa Y. Y. je takisto vynúteným a nezákonným dôkazom, a jeho vina nemôže byť odôvodnená ani príspevkami zasielanými Y. Y. na účet obvineného, keďže podľa neho ich poskytovanie bolo totiž odôvodnené jeho činnosťou pre pána X. (konateľ čínskej spoločnosti), ktorý mal záujem podnikat' v Európe, pričom obvinený mu tento jeho zámer pomáhal realizovať (napr. robil prieskum trhu, rozvíjal pre neho obchodnú sieť, zháňal pre neho informácie, rokoval pre neho). Dodal, že tento finančný príspevok predstavoval nie len určitý druh odmeny, ale slúžil aj ako náhrada vynaložených nákladov na realizáciu spomínaných aktivít (napr. náhrada cestových nákladov). Navyše dátumy vytvorenia súborov, v ktorých bola komunikácia nájdená, sa viažu na rok 2012 a 2013, teda dva až tri roky po tom, čo sa malo podľa rozsudku dôjsť ku konaniu obvineného. Komunikácia vo wordovom dokumente vytvorená účastníkom konania je podľa obvineného absolútne neprípustná už v občianskoprávných konaniach, nieto ešte v trestnom konaní, kedy v akýchkoľvek pochybnostiach by sa malo pristupovať v prospech neviny obvineného (in dubio pro reo). Ďalej uviedol, že samotný znalec a aj obvinený poukazovali na to, že po skončení jeho pracovného pomeru u poškodenej spoločnosti, bol dotknutý pracovný počítač úplne preinštalovaný na iný systém; čo znamená, že súdy sa vôbec nevysporiadali s námietkami, že preinštalovanie celého operačného systému na počítači znamená, že musela byť preinštalovaná aj samotná aplikácia MSN Messenger, ktorá mala obsahovať údajnú komunikáciu. Uvedené podľa obvineného iba dokazuje, že do dôkaznej konštrukcie komunikácie bolo zo strany poškodenej spoločnosti toľko krát zásadne zasiahnuté, že dôkazná váha a zákonnosť komunikácie je v plnom rozsahu spochybnená. Obvinený uviedol, že zastáva názor, že prezentované skutočnosti sú v zjavnej diskrepancii so závermi obsiahnutými v napadnutom rozhodnutí krajského súdu a okresného súdu, a preto vylučujú prípustnosť komunikácie ako dôkazu. Zopakoval, že má za to, že do jej obsahu bolo zasahované zo strany poškodeného v záujme vylúčania náhrady neexistujúcej škody.

V súvislosti s argumentáciou, že komunikácia predstavuje súkromnú korešpondenciu zamestnanca a tým pádom nie je v trestnom konaní prípustná, obvinený poukázal na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (Copland proti Spojenému kráľovstvu, Barbulescu proti Rumunsku, Antović a Mirković proti Čiernej Hore, Niemietz proti Nemecku, Fernández Martínez proti Španielsku, Köpke proti Nemecku) a uviedol, že zo strany poškodenej spoločnosti ako zamestnávateľa nebolo vykonané predchádzajúce upozornenie/informovanie obvineného ako zamestnanca podľa § 13 ods. 4 zákona č. 311/2001 Z. z.

Obvinený zásadne nesúhlasil s argumentáciou krajského súdu, že komunikácia nepredstavuje korešpondenciu obvineného a ani sa netýka jeho súkromného života, keďže mala byť vykonávaná na počítači poškodenej spoločnosti a touto spoločnosťou aj hradená. Uviedol, že Microsoft Messenger nebol zamestnávateľom určeným elektronickým prostriedkom, ktorý by mal obvinený používať pre plnenie svojich úloh a zamestnávateľ nezriadil obvinenému konto na účely komunikácie prostredníctvom predmetnej aplikácie. Obvinený mal za to, že uvedené skutočnosti nevylučujú ani zakončenie názvu „ekofence.sk“, nakoľko jeho názov môže byť ľubovoľný. Dôležité je podľa neho, či sa jedná o komunikačný prostriedok vytvorený a vyhradený zamestnávateľom na plnenie pracovných úloh. Osoba, ktorá má prístup do svojho konta, sa do neho môže prihlásiť z ľubovoľného počítača. V prípade ukončenia pracovného pomeru by prístupové údaje od konta zamestnanec musel spätne odovzdať zamestnávateľovi, ktorý by uvedené konto zrušil, prípadne zmenil jeho prístupové heslo. Poškodená spoločnosť ako zamestnávateľ však nemal prístup a ani nemal mať prístup do tohto komunikačného prostriedku. Obvinený pokračoval, že aj keby bola komunikácia autentickým dôkazom zadováženým v roku jej vzniku v pôvodnom operačnom systéme a vo formáte, obsah ktorého nemožno meniť, berúc do úvahy, že klientovi nebolo konto dan-kolarik@ekofence.sk odovzdané a poskytnuté (napr. na základe preberacieho protokolu) zamestnávateľom, ktorý by ho sám vytvoril na pracovné účely, a ktoré by po skončení pracovného pomeru musel obvinený zamestnávateľovi vrátiť, nejedná sa podľa neho o druh komunikácie, obsah ktorej môže zamestnávateľ monitorovať alebo akokoľvek inak sledovať či zaznamenávať. Má za to, že pripustením tohto dôkazu v trestnom konaní sa súdy dopustili zjavného porušenia čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Konštatovanie odvolacieho súdu v treťom odstavci na str. 8 v jeho uznesení o autenticite a

hodnovernosti komunikácie je podľa obvineného postavená „na vode“ bez relevantného skutkového podkladu.

V ďalšej časti obvinený uviedol, že súdy svoje východiská o jeho vine rovnako odvodili aj z čestného prehlásenia slečny C. C., v ktorom uvádza, že si obvinený údajne navyšoval kúpnu cenu vo faktúrach o svoje provízie. Vo vzťahu k predmetnému poukázal na §119 ods. 5 Trestného poriadku a uviedol, že čestné prehlásenia slečny C. C. (pravdivosť, ktorého bola potvrdená aj pánom X.) bolo výsledkom vyhrážajúceho sa emailu od konateľa poškodenej spoločnosti (I. D.) z 21. júna 2011, v ktorom útočne nazýva pána X. klamárom a bláznom a vyhrážal sa mu, že ak mu neposkytne to čo žiada (potvrdenie informácie, že si obvinený navyšoval faktúry o svoju províziu), tak dá podnet na čínske úrady, Čínsku obchodnú komoru, Slovenskú obchodnú komoru, obchodné úrady v Európe a obchodných partnerov v Európe. To, že do toho pána X. I. D. ako zástupca poškodenej spoločnosti tlačil, potvrdil aj vo svojej výpovedi na hlavnom pojednávaní z 13. apríla 2016 (str. 6 príslušnej zápisnice). Podľa názoru obvineného predmetný dôkaz bol získaný nezákonným donútením (psychický nátlak a vyhrážky) a preto je potrebné považovať ho za absolútne neúčinný a neprípustný v trestnom konaní. Podľa obvineného je rozhodnutie krajského súdu nezákonné ako celok.

V súvislosti s naplnením dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku obvinený uviedol, že okresný ako aj krajský súd na základe (nezákonne získaných a vykonaných) dôkazov vyvodili záver o naplnení skutkovej podstaty prečinu podvodu podľa 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona. Obvinený s takto ustáleným skutkovým stavom zásadne nesúhlasí a trvá na tom, že kúpnu cenu na faktúrach účelovo nenavyšoval. Dodal, že ako to vyplynulo z dokazovania (napr. zo svedeckých výpovedí), jednalo sa o kúpnu cenu, ktorá bola na faktúre predloženej spoločnosti Y. Y. a odsúhlasenej konateľom poškodenej spoločnosti. Išlo teda podľa obvineného o reálnu kúpnu cenu, nie navýšenú kúpnu cenu ako to kvalifikovali konajúce súdy. Ďalej poukázal na zákon č. 513/1991 Zb., § 2 ods. 1 prvú vetu, § 3 ods. 1 druhú vetu zákona č. 18/1996 Z. z., a uviedol, že kúpna cena preto môže byť iba jedna - tá, ktorá je výsledkom dohody medzi predávajúcim a kupujúcim. Ak by cena tovaru nebola dohodnutá, postupovalo by sa podľa obvyklej kúpnej ceny. Kúpna cena tovaru dodávaného spoločnosťou Y. Y. bola poškodenej spoločnosti predstavená prostredníctvom faktúry a bola poškodenou spoločnosťou následne v požadovanej sume aj uhradená. Rovnako je obvinený názoru, že poškodenej spoločnosti nemohla vzniknúť žiadna škoda, ak za dohodnutú kúpnu cenu poškodená spoločnosť prevzala tovar, tak na jej majetku nemohla byť spôsobená žiadna ujma ani úbytok. Ako sa vyjadril aj sám konateľ poškodenej spoločnosti, jeho firma bola v roku trvania pracovného pomeru s obvineným v zisku a trestné oznámenie podal iba z morálnym dôvodov. Dodal, že na základe predložených argumentačných východísk zastáva preto názor, že ustálený skutkový stav nespadá pod právnu kvalifikáciu § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona.

K zásadnému porušeniu svojho práva na obhajobu obvinený konštatoval, že súd prvého stupňa ani odvolací sa žiadnym relevantným spôsobom nevysporiadali s námietkami obhajoby ohľadom nezákonnosti a neprípustnosti dôkazov tak, ako je vyššie uvedené. Nevysporiadaním sa s predmetnými spornými skutočnosťami a námietkami obhajoby súdy zároveň podľa obvineného konali v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, čím sa rozhodnutie okresného súdu a krajského súdu stali podľa neho nepreskúmateľnými.

Na základe vyššie uvedeného obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol, že uznesením krajského súdu a v konaní, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v § 2 ods. 12, § 119 ods. 3, ods. 5, § 153 ods. 1, § 168 ods. 1 Trestného poriadku a § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona v neprospech obvineného; a podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu a uznesenie krajského súdu v celom rozsahu.

Prokurátor príslušnej okresnej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného uviedol, že uznesenie krajského súdu je plne v súlade so zákonom i platnou judikatúrou v obdobných trestných veciach. Pokiaľ krajský súd aj zistil nedostatky v rozhodnutí okresného súdu, tieto príslušným postupom a svojím rozhodnutím, plne v súlade s Trestným zákonom odstránil. V podrobnostiach prokurátor

poukázal na odôvodnenie tohto rozhodnutia, s dôvodmi ktorého sa plne stotožnil s tým, že obranu obvineného súdy zhodne považovali za účelovú nezistiac zásadne pochybenia pri vykonávaní dôkazov na okresnom súde. Rozhodnutie krajského súdu preto považuje prokurátor za adekvátne povahe spáchaného trestného činu i účelu trestnoprávných noriem. Z týchto dôvodov prokurátor navrhol dovolanie zamietnuť podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným K. T.O. ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) a § 374 ods. 3 Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné najprv vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Pritom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

Pokiaľ ide o obvineným označený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinенý podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 16/2013-I a 7/2011).

Vo vzťahu k obvineným uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku je potrebné uviesť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Nemožno ním napadnúť spôsob

hodnotenia dôkazu súdom, keďže nesprávne hodnotenie dôkazu možno napraviť v odvolacom konaní, nie však v konaní o dovolaní. Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Možno opakovane podotknúť, že podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku dôkazy v každom prípade hodnotí súd a prípadný nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov zo strany procesných strán nezakladá žiaden dovolací dôvod.

V tejto súvislosti možno vo všeobecnosti pripomenúť, že Trestný poriadok výslovne ustanovuje, že súd a orgány činné v trestnom konaní môžu brať do úvahy len dôkazy, ktoré boli získané zákonným spôsobom. Z § 119 ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že dôkazným prostriedkom je procesný úkon, pomocou ktorého orgán činný v trestnom konaní alebo súd získava poznatky dôležité na objasnenie veci. Dôkazom je priamy poznatok alebo výsledok činnosti orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý získal pomocou dôkazného prostriedku a slúži na objasnenie skutočností, ktoré sú predmetom dokazovania. Podmienkou, aby dôkazom mohlo byť naozaj „všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci“, je, aby išlo o dôkazy získané zákonným spôsobom. Za zákonný spôsob získania dôkazu z dôkazných prostriedkov v zmysle § 119 ods. 3 Trestného poriadku treba podľa judikatúry považovať jednak splnenie formálnych (procesných) podmienok, vyžadovaných Trestným poriadkom alebo iným osobitným zákonom na vykonanie konkrétneho dôkazu, a jednak splnenie materiálnych (obsahových) podmienok, t. j. aby úkon, použitý dôkazný prostriedok na vykonanie, resp. získanie dôkazu, bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť (primerane pozri R 38/2003-I, ZSP 74/2006).

Zároveň netreba opomenúť aj § 119 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého strana môže dôkaz obstať alebo dať návrh na jeho vykonanie, avšak sama ho vykonať nemôže. Predmetná činnosť náleží len orgánom činným v trestnom konaní, prípadne súdu.

Pokiaľ ide o porušenie zákona, v tejto súvislosti najvyšší súd už stabilne v rámci svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje (R 52/2013-III), že také porušenie by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného potom logicky vyplýva, že v rámci tohto dovolacieho dôvodu možno úspešne uplatňovať aj nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov, ale len vtedy, ak mal, resp. má negatívny materiálny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, potom nemožno hovoriť o naplnení dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Pokiaľ ide o vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku, treba zároveň dodať, že ak dovolateľom tvrdená nezákonnosť dôkazu spočíva v zásadnom porušení práva obvineného na obhajobu, ku ktorému malo dôjsť pri jeho získaní alebo vykonaní, takto vecne vymedzená chyba zodpovedá (v prípade jej preukázania) iba dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ktorý je v tomto prípade vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa písm. c) tohto ustanovenia v pomere špeciality. Pritom platí, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Inak povedané, pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

V kontexte týchto všeobecných východísk najvyšší súd vo vzťahu k argumentácii obvineného o nezákonnosti dôkazu (jeho korešpondencia s čínskou obchodnou spoločnosťou) odkazuje na odôvodnenia rozsudkov okresného súdu ako aj krajského súdu a poukazuje, že zamestnávateľ neporušil právo obvineného na súkromie, pretože obnovoval súbory z počítača, ktorý používal obvinený pri svojej

pracovnej činnosti. Zamestnávateľ v trestnom konaní neprezentoval žiadnu súkromnú komunikáciu obvineného, ktorú mohol prípadne viesť prostredníctvom svojho pracovného počítača. Krajský súd správne uviedol, že ide o obchodnú korešpondenciu poškodenej spoločnosti R., s. r. o., v mene ktorej s jej obchodným partnerom spoločnosťou Y. Y. W. P. W. Ltd. obvinený dojednával kúpne zmluvy, vrátane kúpnych cien. Obsahom tejto obchodnej korešpondencie boli údaje týkajúce sa predmetu obchodnej činnosti poškodenej spoločnosti a len tieto údaje sú použité v trestnom konaní. Možno súhlasiť s názorom krajského súdu, že v žiadnom prípade teda použitím takéhoto dôkazu v trestnom konaní nemohlo dôjsť k porušeniu čl. 8 ods. 1 Dohovoru, čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ale ani § 13 ods. 4 Zákonníka práce. Treba zdôrazniť, že v predmetnej veci nešlo o monitorovanie zamestnanca, keďže k obnoveniu histórie počítača (spolu s elektronickou obchodnou korešpondenciou) došlo až po skončení pracovného pomeru obvineného a po zistení nezrovnalosti v predfaktúrach týkajúcich sa dotknutej čínskej obchodnej spoločnosti. Navyše Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre identifikoval niekoľko pozitívnych záväzkov štátu podľa čl. 8 Dohovoru v súvislosti s právom na rešpektovanie korešpondencie, a jednou z nich, v kontexte prejednávanej veci, je pozitívny záväzok štátu, pokiaľ ide o (súkromnú) komunikáciu neprofesionálnej povahy na pracovisku (primerane rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Barbulescu proti Rumunsku z 5. septembra 2017, č. 61496/08, body 113, 115-122). Avšak v danom prípade, ako správne uviedli konajúce súdy, ide o obchodnú korešpondenciu medzi poškodenou spoločnosťou a čínskou obchodnou spoločnosťou, teda o komunikáciu profesionálnej povahy. Predmetnú skutočnosť možno vyvodíť aj z jej rozsiahlosti, z používaných výrazových prostriedkov charakteristických pre dojednávanie predmetných obchodov, z logickej nadväznosti komunikácii v jednotlivých dňoch a z obsahu komunikácie, ktorá obsahuje aj detaily z dojednávaní kúpnych zmlúv, cien a počtov jednotlivých položiek. Je potrebné doplniť, že pokiaľ ide o čestné prehlásenie slečny C. C., obsah tohto korešponduje so získanými údajmi obsahu komunikácie získanej z obchodnej korešpondencie medzi obvineným a čínskou spoločnosťou. Skutočnosť, že obvinený má inú predstavu o hodnotení tohto dôkazu nespôsobuje jeho nezákonnosť.

Ďalej je potrebné uviesť, že pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, hodnotí najvyšší súd skutkový stav len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené. Predmetom tohto dovolacieho dôvodu tak môže byť len nesprávne právne posúdenie v skutkovej vete rozhodnutia ustáleného skutku, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (pozri tiež rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008 a 3/2011). Pokiaľ ide o ďalšie námietky, ktoré obvinený v rámci dovolania vecne uplatnil a ktorých podstata je zrekapitulovaná vyššie, tieto majú skutkový charakter, keďže sa nimi snaží dosiahnuť revíziu skutkových zistení okresného súdu, ktoré si osvojil aj krajský súd a ktorých správnosť a úplnosť nemôže najvyšší súd v tomto konaní iniciovanom obvineným skúmať ani meniť. Námietky skutkovej povahy sú pritom uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý je oprávnený použiť iba minister spravodlivosti. Najvyšší súd sa preto s týmto okruhom námietok obvineného nemohol zaoberať (primerane napr. rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 14/2015).

Vo vzťahu k správnosti právnej kvalifikácie konania obvineného, ktoré súdy prvého a druhého stupňa kvalifikovali ako prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, najvyšší súd sa stotožňuje so závermi odvolacieho súdu uvedených v odôvodnení rozhodnutia a poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku okresného súdu, že obvinený uviedol do omylu aj čínsku spoločnosť, o čom svedčí najmä záznam z elektronickej komunikácie z 12. októbra 2010 (č. l. 852-853), z ktorej vyplýva, že obvinený uvádza, že nie je možné, aby výška provízie bola odčítaná z celkovej sumy uvedenej na faktúre za dodaný tovar, ale že je nutné aby R., s. r. o., zaplatila celú sumu kvôli clu. Je teda nepochybné, že pokiaľ by obvinený nevymyslel a následne nezrealizoval uvedenú schému v záujme obohatenia, hodnota majetku poškodenej spoločnosti by sa neznížila práve o výšku poukázanej tzv. provízie, keďže obvinený sa na takejto schéme nedohodol s poškodenou spoločnosťou, vzniklo na jeho strane obohatenie bez právneho dôvodu, pretože uviedol poškodenú spoločnosť do omylu v otázke reálnej ceny dodávaného tovaru. Dodávajúc, že uvedené zistenia a hodnovernosť predmetnej elektronickej komunikácie potvrdili aj ďalšie listinné dôkazy [žiadosti o prevod peňažných prostriedkov

do cudziny (č. l. 1105-1108, resp. 1125-1132), správy Tatra banky, a. s. (č. l. 1138-1142)]. Námietky obvineného týkajúce sa prezentovania svojho pohľadu na priebeh konania, sú námietkami vzťahujúcimi sa k preskúmvaniu správnosti a úplnosti zisteného skutku, ktorý však dovolací súd v konaní o dovolaní, ako už bolo vyššie uvedené, nemôže skúmať ani meniť, a z tohto dôvodu sa nimi ani nemôže (na podklade dovolania podaného obvineným) zaoberať.

Napokon v závere najvyšší súd k dovolaniu obvineného uvádza, že ustanovenie § 374 ods. 3 Trestného poriadku nemožno uplatňovať ako samostatný dôvod dovolania, ale toto ustanovenie len v nadväznosti na § 369 a § 372 ods. 1 Trestného poriadku vyjadruje okolnosť, že aj keď sa z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku dovolaním napáda vždy rozhodnutie súdu druhého stupňa (okrem dovolania podaného ministrom spravodlivosti), možno dovolaním namietat aj chyby konania súdu prvého stupňa, ak vytýkané pochybenia neboli napravené v konaní o riadnom opravnom prostriedku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 47/2014-I).

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného K. T. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na verejnom zasadnutí odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.